

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

SESSION EXTRAORDINAIRE 2019

16 juillet 2019

RÉVISION DE LA CONSTITUTION

**Révision de la l'article 23 de la Constitution
visant à consacrer le principe
de la neutralité des réseaux internet**

**(déclarations du pouvoir législatif
DOC 55 0010/001)**

(déposée par
M. Christophe Lacroix et consorts)

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

BUITENGEWONE ZITTING 2019

16 juli 2019

HERZIENING VAN DE GRONDWET

**Herziening van artikel 23 van de Grondwet,
teneinde het beginsel van de neutraliteit
van de internetnetwerken te verankeren**

**(verklaring van de wetgevende macht
DOC 55 0010/001)**

(ingediend door
de heer Christophe Lacroix c.s.)

N-VA	: Nieuw-Vlaamse Alliantie
Ecolo-Groen	: Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
PS	: Parti Socialiste
VB	: Vlaams Belang
MR	: Mouvement Réformateur
CD&V	: Christen-Democratisch en Vlaams
PVDA-PTB	: Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique
Open Vld	: Open Vlaamse liberalen en democraten
sp.a	: socialistische partij anders
cdH	: centre démocrate Humaniste
DéFI	: Démocrate Fédéraliste Indépendant
INDEP-ONAFH	: Indépendant - Onafhankelijk

Abréviations dans la numérotation des publications:		Afkorting bij de numering van de publicaties:	
DOC 55 0000/000	Document de la 55e législature, suivi du numéro de base et numéro de suivi	DOC 55 0000/000	Parlementair document van de 55e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral	CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV	Compte Rendu Analytique	CRABV	Beknopt Verslag
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN	Séance plénière	PLEN	Plenum
COM	Réunion de commission	COM	Commissievergadering
MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La présente proposition reprend le texte de la proposition DOC 54 0346/001.

1. Qu'est-ce que la Neutralité des réseaux internet?

Internet est un environnement extraordinaire qui a révolutionné la liberté d'expression, redéfini l'accès à la culture, à l'information et qui a amorcé une ère d'innovation dont nous ne voyons pas encore les limites.

Un concept technique et fondateur, devenu philosophique, a permis à internet d'être ce qu'il est: la neutralité des réseaux internet. C'est grâce à ce principe qu'aujourd'hui un petit blog développé dans le fin fond de la province de Liège est aussi rapidement accessible que le site du *Wall Street Journal*.

Concrètement, un internet neutre signifie que les fournisseurs d'accès à internet (tels que Belgacom, Voo, Mobistar, Telenet), propriétaires des réseaux sur lesquels transite internet, ne peuvent favoriser (accélérer) ou discriminer (ralentir) les données qui y circulent en fonction de leur origine, de leur destination ou de leur contenu.

Nous voulons inscrire ce principe dans la Constitution afin de préserver internet, car la menace est réelle et a déjà été constatée dans plusieurs pays de l'Union européenne.

2. Quels sont les risques?

Aux Pays-Bas, un opérateur mobile (également présent en Belgique) a décidé de surfacturer les volumes téléchargés pour communiquer avec Skype. Le régulateur européen, le BEREC, a d'ailleurs constaté que plusieurs millions d'Européens n'avaient de fait plus accès à Skype dans plusieurs pays.

En Allemagne, *Deutsche Telekom* a décidé que ses propres contenus sur internet seraient accessibles plus rapidement que les contenus offerts à ses concurrents.

En Angleterre, les contenus de la télévision publique, la BBC, mis en ligne sur internet ont été menacés par les opérateurs d'être moins accessibles en raison de leur succès.

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Dit voorstel neemt de tekst over van voorstel DOC 54 0346/001.

1. Wat is de neutraliteit van de internetnetwerken?

Het internet is een buitengewone omgeving die een omwenteling in de vrijheid van meningsuiting heeft te weeggebracht, de toegang tot cultuur en informatie een nieuwe invulling heeft gegeven, alsook een tijdperk van innovatie heeft ingeluid waarvan de grenzen vooralsnog niet in zicht zijn.

Dankzij een technisch en grondlegend concept, dat een levensopvatting is geworden, kon het internet uitgroeien tot wat het is: neutrale netwerken. Krachtens dat beginsel is een kleinschalige blog die in een verre uithoek van de provincie Luik wordt uitgebouwd, even snel toegankelijk als de website van de *Wall Street Journal*.

Concreet betekent een neutraal internet dat de internetproviders (zoals Belgacom, Voo, Mobistar en Telenet), die eigenaar zijn van de netwerken waarover het internetverkeer plaatsvindt, de erlangs verlopende gegevensstromen niet mogen bevorderen (versnellen) of discrimineren (vertragen) naar gelang van de herkomst, bestemming of inhoud ervan.

De indienster wenst dat beginsel in de Grondwet op te nemen om het internet te vrijwaren, want terzake dreigt een reëel gevaar, dat al in verscheidene landen van de Europese Unie is opgedoken.

2. Wat zijn de risico's?

In Nederland heeft een (ook in België actieve) mobiele operator besloten meer kosten aan te rekenen voor de datavolumes die worden gedownload om via Skype te communiceren. De Europese toezichthouder, BEREC, heeft trouwens vastgesteld dat miljoenen Europeanen in verscheidene landen *de facto* niet langer toegang hadden tot Skype.

In Duitsland heeft *Deutsche Telekom* beslist dat op het internet de eigen bedrijfscontent sneller toegankelijk zou zijn dan de aan zijn concurrenten aangeboden content.

In Engeland hebben de operatoren ermee gedreigd de content die de openbare televisiezender BBC via het internet online plaatst, wegens het succes ervan minder toegankelijk te maken.

Aux États-Unis, *Facebook* et *Google* ont déjà payé des opérateurs locaux qui leur ont garanti une accessibilité privilégiée.

Il est donc tentant, pour les opérateurs en Belgique, de facturer aux grandes entreprises américaines une accessibilité garantie à leurs contenus, même en cas de congestion et ce au détriment des plus petits acteurs d'internet. Le risque est donc de voir se créer un internet à deux vitesses, voire une télévision 2.0, où seuls les grands sites capables de payer auraient leur place.

Dans l'internet neutre d'aujourd'hui, c'est la qualité qui oriente l'internaute dans ses choix de sites et services avec une possibilité de changer de choix très vite quand une meilleure concurrence apparaît. En termes économiques, l'on peut donc qualifier le marché de très volatile. Ainsi, absolument aucun site, quelle que soit sa taille, n'est assuré de garder son public. Il doit donc garantir la qualité de son service et investir pour innover et cela au bénéfice des internautes.

Dans un internet non neutre, une différence dans l'accessibilité à un service serait un facteur crucial pour l'internaute. Par exemple, si *Youtube* était plus rapide que *Dailymotion*, l'internaute favoriserait toujours *Youtube*.

Nous ne voulons donc pas que les fournisseurs d'accès à internet (FAI) favorisent l'un ou l'autre contenu, étant donné que cela constituerait une grave entrave aux principes qui sous-tendent internet depuis sa création.

3. Internet, un aspect inédit de la liberté d'expression

Internet a offert une nouvelle dimension à la liberté d'expression en ce qu'elle permet à tout un chacun de partager toute information sans être filtré par un média (journal, maison d'édition, chaîne de télévision...).

Dans nos démocraties, nous avons fort tendance à anticiper les excès d'une telle liberté. Il faut cependant également songer à l'apport qu'a eu internet dans les pays soumis aux dictatures où, grâce à internet, les citoyens peuvent se retrouver plus facilement et se réunir virtuellement en encourant moins de risques. Pourrait-on imaginer les mobilisations du printemps arabe sans internet?

In de Verenigde Staten zijn *Facebook* en *Google* al met geld over de brug gekomen voor lokale operatoren die deze bedrijven een bevoorrechte toegankelijkheid waarborgden.

Voor de operatoren in België is het dan ook verleidelijk om de grote Amerikaanse ondernemingen een gegarandeerde toegankelijkheid van hun *content* (óók bij een verzadiging van het net) aan te rekenen, zulks ten koste van de kleinere internetspelers. Er dreigt dus een internet met twee snelheden te ontstaan, of zelfs een televisie 2.0, met alleen ruimte voor de grote sites die bij machte zijn daarvoor te betalen.

Bij het huidige, neutrale internet kijkt de internetgebruiker naar kwaliteit bij zijn keuze voor websites en diensten; daarbij heeft hij de mogelijkheid zijn keuze zeer snel bij te sturen wanneer een betere concurrent opduikt. Economisch kan de markt derhalve als sterk volatiel worden bestempeld. Derhalve geniet volstrekt geen enkele website, van welke omvang ook, de garantie dat die zijn publiek zal behouden. Om die reden moet hij de kwaliteit van zijn dienstverlening waarborgen en in innovatie investeren, ten voordele van de internetgebruiker.

Bij een niet-neutraal internet zou een verschil in de toegankelijkheid tot een dienst een heel belangrijke factor zijn voor de internetgebruiker. Als bijvoorbeeld *YouTube* sneller blijkt te zijn dan *Dailymotion*, dan zal die gebruiker altijd voor *YouTube* kiezen.

Het is dus niet wenselijk dat de internet access providers (IAP) de ene of de andere content bevoordelen, aangezien dat volledig haaks zou staan op de principes die aan het internet ten grondslag liggen sinds de oprichting ervan.

3. Het internet, een ongezien aspect van de vrijheid van meningsuiting

Met de komst van het internet kreeg de vrijheid van meningsuiting een extra dimensie: eenieder had plots de mogelijkheid eender welke informatie te delen, zonder interventie van een mediafilter (krant, uitgeverij, tv-zender enzovoort).

In onze democratieën bestaat een sterke neiging om te anticiperen op de uitwassen van een dergelijke vrijheid. Niettemin moet ook rekening worden gehouden met de rol die het internet heeft gespeeld in de landen met een dictatoriaal regime waar de burgers, dankzij dat internet, makkelijker met elkaar in contact konden komen en virtueel konden overleggen, waarbij ze minder gevaar liepen; zou de Arabische Lente hebben plaatsgevonden als de mensen niet via het internet hadden kunnen worden opgeroepen tot actie?

Grâce à la neutralité d'internet, aucun site n'est incontournable pour diffuser une information. Sans neutralité, les informations pourraient être filtrées par le nombre limité de sites ayant acheté leur position privilégiée sur le marché.

Par exemple, un citoyen souhaite mettre en ligne une vidéo divulguant des informations sensibles. Sans neutralité, les rares sites internet de vidéo en ligne disposant d'une accessibilité privilégiée (comme *YouTube*) seraient en position de force et pourraient la censurer. Or, grâce à la neutralité des réseaux internet, ce citoyen peut aujourd'hui se passer de *YouTube* et poster cette vidéo sur n'importe quel autre site, la vidéo restant tout autant accessible (en terme de vitesse d'accès, de qualité de retransmission, etc.).

Sans neutralité, *YouTube* pourrait s'assurer, auprès des FAI, d'être le seul (ou en oligopole) site de vidéos en ligne accessible rapidement. Un citoyen censuré n'aurait pas de solution alternative équivalente pour diffuser une vidéo.

Ainsi la neutralité du net garantit la liberté d'expression pour chaque citoyen et rend impuissante toute forme de censure arbitraire.

Précisons qu'internet n'échappe pas à l'État de droit. Ce qui est illégal dans le monde réel l'est aussi dans le monde virtuel (appel à la haine, diffamation, violation des droits d'auteur, etc.). Mais comme dans la "vraie vie", les citoyens ne doivent pas y être surveillés en permanence et la restriction de leurs droits et libertés doit être le fait des cours et tribunaux.

4. Internet, un marché concurrentiel qui oblige à innover au bénéfice des consommateurs

Les grands acteurs d'internet d'aujourd'hui ne sont plus ceux d'il y a dix ans. À cette époque, le premier site communautaire était *myspace.com* et le principal moteur de recherche était celui de *Yahoo*. *Google* et *Facebook* étaient inexistantes.

C'est la neutralité d'internet qui leur a permis d'arriver sur un marché où ils ont pu s'installer grâce à l'innovation et à la qualité de leurs services. Et pour cela, il leur fallut des ordinateurs et des ressources humaines. C'est bien peu de choses pour entrer sur le marché mondial d'internet. Et aujourd'hui encore, ces deux sociétés, comme tous les autres sites, doivent continuer d'innover pour rester concurrentielles. Avec internet, tous les acteurs, grands comme petits et où qu'ils soient, sont

Dankzij de neutraliteit van het internet is men van geen enkele website afhankelijk om informatie te verspreiden. Zonder die neutraliteit zou de informatie kunnen worden gefilterd door het beperkte aantal websites dat zich een bevoorrechte marktpositie heeft weten te kopen.

Stel dat een burger een filmpje met delicate informatie wil posten; zonder neutraliteit zouden de luttele video-websites die uiterst vlot toegankelijk zijn (zoals *YouTube*), een dominante positie bekleden en de video kunnen censureren. Met een neutraal internet is die burger thans niet afhankelijk van *YouTube* en kan hij zijn filmpje posten op eender welke website, zonder dat aan toegankelijkheid van het filmpje wordt ingeboet (toegangssnelheid, weergavekwaliteit enzovoort).

Zonder neutraliteit zou *YouTube* het met de IAP's op een akkoordje kunnen gooien waardoor het als enige (of hooguit samen met enkele andere) een snel toegankelijke videowebsite is. Een internetgebruiker van wie het filmpje wordt gecensureerd, zou dan niet over alternatieven beschikken.

Een neutraal internet waarborgt aldus de vrijheid van meningsuiting voor elke burger en maakt elke vorm van willekeurige censuur bij voorbaat kansloos.

Overigens staat het internet niet buiten de rechtsstaat. Wat onwettig is in de echte wereld, is dat evenzeer in de virtuele wereld (aanzetten tot haat, eerroof, schending van de auteursrechten enzovoort). Maar zoals in het "echte leven" mogen de burgers niet permanent worden beloerd en moeten hoven en rechtbanken oordelen in welke mate hun rechten en vrijheden aan banden mogen worden gelegd.

4. Het internet als concurrentieomgeving waar, ten voordele van de consument, innovatie aan de orde is

De grote internetspelers van vandaag zijn niet meer dezelfde als die van tien jaar geleden. Toen was de grootste *communitywebsite* *myspace.com*, terwijl *Yahoo* de belangrijkste zoekmachine was. Van *Google* en *Facebook* was nog geen spoor te bekennen.

Met behulp van de neutraliteit van het internet hebben *Google* en *Facebook* zich toegang kunnen verschaffen tot een markt waar zij dankzij de innovatie en de kwaliteit van hun diensten vaste voet aan de grond hebben gekregen. Daar hadden zij computers en mankracht voor nodig, wat weinig is om toegang te krijgen tot de wereldwijde markt die het internet is. Maar tot op de dag van vandaag moeten beide bedrijven, zoals alle andere webbedrijven, blijven innoveren om concurrentieel te

sur un “*same level playing field*” (un niveau identique de terrain de jeu).

Sans neutralité d'internet, les grands acteurs actuels du web pourraient garantir auprès des FAI leur position dominante en s'assurant une accessibilité privilégiée, avec au moins une double conséquence:

— il y aurait un coût pour entrer sur le “*playing field*” des grands acteurs d'internet; une telle politique qui majorerait les coûts d'entrée pour un aspirant créateur de contenus découragerait des projets prometteurs et étoufferait ainsi toute création de valeur;

— les grands acteurs du web n'auraient plus besoin d'investir dans l'amélioration de leurs services.

5. Garantir la diversité culturelle et éviter qu'internet ne devienne une télé 2.0

La télédistribution se caractérise par le nombre de chaînes limitées qu'elle propose à ses abonnés alors qu'internet offre un contenu potentiellement illimité. Or, les FAI, qui sont souvent également des télédistributeurs, souhaitent appliquer le même modèle économique aux fournisseurs de services sur internet (FSI) qu'aux chaînes télévisées en “garantissant” une accessibilité privilégiée contre rémunération.

Cette logique économique va à l'encontre de la diversité culturelle apportée par internet. Il suffit, pour s'en convaincre, de se rappeler que la diffusion de programmes culturels dans nos téléviseurs est imposée par l'obligation de “*must carry*” faite aux chaînes publiques nationales. Cela n'a cependant pas empêché Belgacom de ne plus diffuser les chaînes publiques allemandes ni Voo de remettre en cause la logique du contrat le liant à la RTBF.

Or, actuellement, internet permet une diffusion large de la culture et des connaissances à bas coût. Prenons l'exemple d'un site comme “*universcine.be*”, une plateforme belge de distribution de films de cinéma (en vidéo à la demande) qui met son catalogue de plus de 1 000 films en location via internet. Comment imaginer que ce site puisse subsister face à un major américain qui aurait les moyens de payer un FAI pour offrir un débit suffisant pour des films en HD aux internautes?

blijven. Op het internet zijn alle spelers, groot en klein en waar ook ter wereld, actief op een *level playing field*, met andere woorden een zelfde speelveld voor iedereen.

Zonder een neutraal internet zouden de huidige grote webactoren hun dominante positie bij de internetproviders veilig kunnen stellen door ervoor te zorgen dat zij als eerste toegankelijk zijn. Dat zou gevolgen hebben op twee vlakken:

— er zou een prijs moeten worden betaald om toegang te krijgen tot het *level playing field* van de grote internetspelers; een dergelijk beleid waarbij de instapkosten voor aspirant-contentaanbieders almaar worden opgedreven, zou veelbelovende projecten in de kiem smoren en elke waardecreatie fnuiken;

— voorts hoeven de grote webspelers dan niet langer in de kwaliteit van hun dienstverlening te investeren.

5. Culturele verscheidenheid waarborgen en voorkomen dat het internet een “televisie 2.0” wordt

Kenmerkend voor de kabeltelevisie is dat het aantal tv-zenders voor de abonnee beperkt is, terwijl de content op het internet potentieel onbeperkt is. De IAP's, die vaak ook kabeldistributeurs zijn, willen echter op de internet service providers (ISP) hetzelfde economische model toepassen als op de televisiezenders, door tegen vergoeding een bevoorrechte toegang te waarborgen.

Deze economische logica gaat in tegen de culturele verscheidenheid die het internet creëert. Ten bewijze daarvan zij erop gewezen dat in België de openbare televisiezenders culturele programma's moeten uitzenden als gevolg van de “*must carry*”-verplichting die zij in acht moeten nemen. Dat heeft Belgacom er evenwel niet van weerhouden de Duitse openbare zenders uit het aanbod te schrappen, terwijl Voo van leer is getrokken tegen de logica achter de overeenkomst die haar aan de RTBF bindt.

Momenteel maakt het internet het evenwel mogelijk cultuur en kennis tegen een lage kostprijs te verspreiden op brede schaal. Als voorbeeld kan worden verwezen naar een website als “*universcine.be*”, een Belgisch filmplatform (video on demand) met een filmcatalogus van meer dan 1 000 films die via het internet kunnen worden gehuurd. Hoe zou een dergelijke website kunnen overleven als een grote Amerikaanse film distributeur de middelen heeft een IAP te betalen voor een debiet dat hoog genoeg is om de internetgebruikers films in HD-kwaliteit aan te bieden?

Cela signifierait également la fin du modèle participatif des sites comme *Wikipédia*, puisqu'ils seraient aussi incapables de se payer une accessibilité de qualité auprès des fournisseurs d'accès à internet.

6. Empêcher la concurrence biaisée par la “sous-facturation” de certains services

Peut-on imaginer que le prix de l'électricité puisse varier en fonction des marques des appareils ménagers utilisés chez soi?

Actuellement, Mobistar propose un accès illimité et gratuit à Facebook sur internet mobile. Cela signifie que les volumes de données téléchargées en surfant sur Facebook depuis son smartphone ne sont pas pris en compte dans la facture du client.

Quelle que soit la raison d'une telle offre, cela enfreint la neutralité du net: Mobistar octroie une position privilégiée à Facebook et cela décourage les internautes de surfer sur des réseaux sociaux concurrents payants (diminution de la volatilité du marché). *In fine*, cela freine même l'émergence de nouveaux concurrents. Cette logique garantit donc à Facebook sa place sur le marché et ne l'oblige plus à innover, faute de concurrence.

Au-delà de cette considération économique, il s'agit d'une pratique contestable en ce que Mobistar “saucissonne” un produit qui n'est pas le sien: internet est un tout et doit le rester pour l'internaute. Cette pratique marketing ne crée aucune richesse et n'encourage pas l'innovation.

7. Ne pas décider, c'est se plier aux décisions des autres

Si les FAI sont opposés à toute régulation, c'est évidemment pour pouvoir imposer leur propre loi dans une logique absurde et ultralibérale d'autorégulation du marché.

Le risque n'est pas tant de voir certains contenus bloqués que d'en voir certains privilégiés. La présente proposition poursuit donc un but préventif visant à préserver internet ainsi que sa dynamique positive telle que nous la connaissons aujourd'hui.

L'objectif final de la présente proposition est donc d'imposer une séparation entre la structure des réseaux et le contenu qui y transite.

Dat zou eveneens het einde betekenen van gemeenschapswebsites zoals *Wikipedia*, aangezien ook zij niet het geld zouden hebben om bij de IAP's te betalen voor een kwaliteitsvolle toegankelijkheid.

6. Concurrentieontwikijing via onderfacturering van bepaalde diensten tegengaan

Valt het voor te stellen dat de prijs die voor elektriciteit moet worden betaald, afhankelijk is van het merk van het gebruikte huishoudtoestel?

Momenteel biedt Mobistar voor mobiel internet een onbeperkte en gratis toegang tot Facebook aan. Met andere woorden, de volumes die de klant met zijn smartphone op Facebook downloadt, worden niet aangerekend op zijn factuur.

Welke reden achter dat aanbod ook mag schuilgaan, de neutraliteit van het internet is in het gedrang: Mobistar kent Facebook een bevoorrechte positie toe, waardoor internetgebruikers minder snel geneigd zullen zijn de te betalen sociale netwerken van concurrenten op te zoeken (marktvolatiliteit neemt af). Uiteindelijk wordt zelfs de komst van nieuwe spelers afgeremd. Een dergelijke handelwijze bestendigt dus de marktpositie van Facebook en verplicht het bedrijf niet langer tot innovatie, aangezien er geen concurrentie is.

Behalve deze economische beschouwing gaat het om een laakbare praktijk, aangezien Mobistar een product “verhapstukt” dat het niet bezit: het internet is één en ondeelbaar, wat voor de internetgebruiker zo moet blijven. Deze marketingpraktijk creëert geen enkele rijkdom en spoort niet aan tot innovatie.

7. Besluiteloosheid is zich schikken naar andermans beslissingen

De IAP's zijn tegen elke regelgeving gekant, uiteraard om aldus zelf de spelregels te kunnen bepalen volgens een absurde en ultraliberale zelfreguleringsgedachte.

Het gevaar is niet zozeer dat bepaalde content zou worden geblokkeerd, als wel dat andere content wordt bevoordeeld. Dit voorstel heeft dus een preventieve strekking, in die zin dat het het internet en de positieve dynamiek die er vandaag mee gepaard gaat, wil vrijwaren.

Uiteindelijk heeft dit voorstel tot doel de scheiding op te leggen tussen de netwerkstructuur en de content die erop wordt aangeboden.

8. Conclusion

Internet n'est donc pas qu'un simple marché. C'est en réalité un environnement unique qu'il faut gérer dans l'intérêt général avant qu'il ne soit trop tard.

Il faut affirmer dans la Constitution qu'Internet et son contenu n'appartiennent pas aux propriétaires des réseaux où, en réalité, internet ne fait que transiter. Comme l'air que nous respirons, c'est un bien immatériel à préserver.

Cela constitue un enjeu fondamental pour nos démocraties modernes.

Christophe LACROIX (PS)
Özlem ÖZEN (PS)
Caroline DÉsir (PS)
Eliane TILLIEUX (PS)
Laurence ZANCHETTA (PS)
Jean-Marc DELIZÉE (PS)

8. Conclusie

Het internet is niet zomaar een markt, het is eigenlijk een unieke omgeving die, met het algemeen belang voor ogen, in goede banen moet worden geleid voordat het te laat is.

In de Grondwet moet de bepaling worden opgenomen dat het internet en de *webcontent* niet de eigendom is van de eigenaars van de netwerken, die in feite niet meer zijn dan een vehikel voor het internet. Net zoals de lucht die wij inademen, moet ook het internet als immaterieel goed worden beschermd.

Voor onze moderne democratieën is de inzet torenhoog.

**PROPOSITION DE RÉVISION
DE LA CONSTITUTION**

Article unique

L'article 23, alinéa 3, de la Constitution est complété par un 7°, rédigé comme suit:

“7° le droit d'accès à un internet neutre et ouvert.”.

20 juin 2019

Christophe LACROIX (PS)
Özlem ÖZEN (PS)
Caroline DÉsir (PS)
Eliane TILLIEUX (PS)
Laurence ZANCHETTA (PS)
Jean-Marc DELIZÉE (PS)

**VOORSTEL TOT HERZIENING
VAN DE GRONDWET**

Enig artikel

Artikel 23, derde lid, van de Grondwet wordt aangevuld met een 7°, luidende:

“7° het recht op toegang tot een neutraal en open internet.”.

20 juni 2019